17 ta' Mejju, 1963.

Imhallfin:

S.T.O. Prof. Sir Anthony J. Mamo, O.B.E. C.St.J., Q.C., B.A., LL.D., President.
Onor. A.J. Montanaro Gauci, C.B.E., K.M., LL.D.
Onor. W. Harding, C.B.E., K.M., B.Litt., LL.D

Romeo Fleri

versus

Nutar Francis Xavier Dingli

Mandat Taċitu — Avukat, Mandat ta'.

Il-mandat jista jkun anki taċitu, pero element essenzzjali tal-mandat taċitu hi x-xjenza u l-konsapevolezza tas-suppost mandat li affari li tinteressah ġiet intrapriża minn ħaddieħor. Il-kompless tal-fatti jrid ikun tali li minn jagħmel il-ħaġa għal ħaddieħor jista jippresumi raġonevolment li rċeva l-inkariku minn għandu.

L-avukat għandu jitqies li hu mandatarju tal-klient tiegħu għall-attijiet tal-kawża; pero l-Avukat ma jistgħax jiftiehem jew jintrabat għalih biex jittransiġi mingħajr mandat espress u speċjali tal-klijent.

Il-Qorti, rat l-att taċ-ċitazzjoni quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili tal-Maesta Tagħha r-Reġina li bih l-attur, wara li jsiru d-dikjarazzjonijiet kollha meħtieġa u jingħataw il-provvedimenti kollha opporutni, premess illi l-konvenut ottiena minn dik il-Qorti l-ispedizzjoni tal-mandat ta' qbid kontra l-attur fil-11 ta' Diċembru, 1961, għall-bilanċ tas-somma ta' £29.0.5 għal drittijiet professjonali minnu pretiżi kontra l-attur skond taxxi lilu notifikati b'ittra uffiċjali tas-16 ta' Novembru, 1961, u premess illi in esekuzzjoni ta' dan il-mandat il-marixxall esekutur irċeva mingħand l-attur is-somma ta £31.9.7 biex tiġi minnu depositata u hemm tibqa', u premess illi l-marixxal esekutur għamel dan id-depositu b'ċedola tat-12 ta' Diċembru 1961, u premess illi l-attur ma hu debitur fl-ebda somma versu l-konvenut, talab illi (1) tiġi revokata l-esekuzzjoni tal-mandat ta' qbid fuq imsemmi, maħruġ minn dik il-Qorti fuq talba tal-konvenut kontra l-attur fil-11 ta' Diċembru, 1961 għar-raġuni li l-attur ma hu debitur fl-ebda somma lejn il-konvenut (2) u konsegwentement l-attur jiġi awtorizzat jiżbanka u jieħu lura l-imsemmija somma ta' £31.9.7. minn taħt l-awtorita ta' dik il-Qorti li ġiet depositata in esekuzzjoni ta' l-istess mandat ta' qbid bl-imsemmija ċedula tat-12 ta' Diċembru, 1961, fl-ismijiet

"Marixxall Paolo Bonnici vs. Romeo Fleri", bl-ispejjeż.

Rat in-nota ta' l-eċċezzjonijiet li biha l-konvenut oppona illi huwa kien ġie nkarigat jagħmel il-minuta relativa minn Dr. Edoardo Magri u minn Reverendu Padre Benigno *Camilleri* għan-nom tal-kontendenti kollha, u l-unika wieħed mill-kontendenti li sab opposizzjoni għan-nomina ta' l-eċċipjent kien in-Nutar *Nicola Said* wara li tlestiet il-minuta u l-attur qatt ma oppona ruħu li l-eċċipjenti jipprepara l-minuta relativa għat-transazzjoni tal-kawża u deċiżżjoni relativa.

Rat is-sentenza ta' dik *il-Qorti*, tas-27 ta' Ġunju li biha, bla preġudizzju ta' kull dritt li l-attur jista' għandu bħala regress kontra interessati oħrajn, it-talba tiegħu ġiet *mić-ħuda bl-ispejjeż* kontra tiegħu wara li dik il-Qorti kkunsidrat:—

Omissis. . . . . . .

Rat ir-risposta tal-konvenut li wieġeb illi s-sentenza appellata hi ġusta u tistħoqq konferma bl-ispejjeż.

Rat l-atti kollha tal-kawża, semgħet it-trattazzjoni u kkunsidrat:—

M'hemmx kwistjoni illi l-konvenut għandu *jitħallas* tal-*prestazzjonijiet* professjonali li hu għamel konsistenti prinċipalment fir-redazzjoni ta' minuta ta' kuntratt ta' diviżjoni ta' assi ereditarji li kellu jsir *in* vija ta' transazzjoni ta' kawża li allura kienet pendenti quddiem il-Prim'Awla. Il-kwistjoni hi jekk il-konvenut kellux id-dritt li jeżiġi l-ħlas kollu *mingħand* l-attur.

Il-konvenut ma jinnegax, anzi jistqarr frankament, illi

l-inkarigu espress biex jagħmel dak ix-xogħol irċevieh mingħad Dottor Edoardo Magri li kien avukat ta' xi partijiet f'dik il-kawża u anki mingħand Patri Benigno Camilleri li kien mandatarju ta' xi parti jew partijiet oħra. Lill-attur, sa kemm dik il-minuta tlestiet, il-konvenut ma kien kellmu qatt u anqas biss kien jafu.

Il-konvenut, pero, jippretendi illi da parti ta' l-attur kien hemm il-mandat taċitu u l-ewwel Onorabbli Qorti aċċettat dik it-teżi.

Ċertament il-mandat jista jingħata anki taċitament iżda, kif jidher mid-dottrina ċitata fis-sentenza tal-Prim'Awla, konfermata minn din il-Qorti fil-kawża "Dr. Borg Grech vs. Dr. Giuseppe Attard Montalto" u riportata Vol. XL,I, 287, element essenzjali tal-mandat taċitu hi x-xjenza u l-konsapevolezza tas-suppost mandant li affari li jinteressah ġie intrapriż minn ħaddieħor: "elemento essenziale e fondamentale del mandato tacito si è . . . la scienza dello interessato che, avendo possibilita o dovere, od anche solo ragionevole interesse, di opporsi al complimento dei suoi affari, da altri intrapreso in suo nome e conto, lo tollera in silenzio, costituendo tale silenzio la base di un mandato guridicamente obbligatorio." Il-kompless tal-fatti jrid ikun tali li minn jagħmel il-ħaġa għal ħaddieħor jista jippresumi raġonevolment illi rċeva l-inkarigu minn għandu.

F'dik il-kawża ċ-ċirkostanzi, konsistenti f'fatti u atti riferibbli għall-konvenut kienu tali li, kif qalet din il-Qorti, ma setgħux iwasslu ħlief għall-konklużżjoni illi dak il-konvenut kien bl-operat tiegħu u bil-fatt li intervjena fil-kuntratt li attwalment sar, kien inkariga lil dan-nutar li jippreparà l-minuta tal-kuntratt li kien in kwistjoni.

Fil-każ preżenti, din il-Qorti wara li rriflettiet ħafna,

ma *jidhriliex illi* ġew pruvati ċirkostanzi li minnhom jista jingħad b'sikurezza illi għall-prestazzjonijiet, reżi mill-konvenut kien hemm l-inkargu taċitu da parti ta' l-attur.

Sa kemm ix-xogħol sar il-konvenut anqas biss jallega illi **l-attur personalment** qatt rah jew kellmu. Għad illi l-fatt li l-konvenut kien qed jipprepara u eventwalment lesta l-minuta tal-proposta transazzjoni kien jissemma fil-kawża "Fleri vs. Portelli", ma jidherx illi l-attur **personalment kien jaf** b'dak *il-fatt.*

Ċertament l-avukat ta' l-attur, Dr. Antonio Valenzia **kien** jaf kif jidher mill-verbali ċitati fis-sentenza appellata. Iżda dan ma jsostniex it-teżi tal-konvenut għal żewġ raġunijiet. L-ewwelnett il-kuntratt li tiegħu l-konvenut illesta l-minuta kellu jkun kuntratt ta' diviżżjoni **bi transazzjoni** tal-kawża ta' liċitazzjoni u l-avukat ta' l-attur f'dik il-kawża **għad** illi kif kostantement ritenut fil-ġurisprudenza għandu jitqies li kien mandatarju tiegħu għall-finijiet ta' dik il-kawża, ma satax jiftihem jew jintrabat għalih biex jittransiġi mingħajr mandat, espress u speċjali ta' l-attur. U għalkemm l-attur stess xehed illi hu kien iħalli f'idejn l-avukat tiegħu ma' jistax jiġi minn daqshekk biss argomentat illi Dr Valenzia kellu awtorizzazzjoni espressa u speċjali da parti ta' l-attur li jindaħal għall-proposti ta' transazzjoni (ara Kollez. Vol. XXXIX, II, 515).

It-tieni nett anqas jista jingħad illi kif ġraw il-fatti, l-attur, ankorke kien jaf illi l-konvenut fuq inkarigu **ta' ħaddieħor** kien qed jipprepara proġett ta' transazzjoni, kellu **l-obbligu jew interess** li jipprotesta jew jiddisdiċi dak l-inkarigu taħt piena li altrimenti jitqies illi hu stess akkonsenta taċtament għal dak l-inkarigu. Il-proposta ta' transazzjoni kienet saret minn **oħrajn** interessati fil-kawża u l-proġett kien qed *isir mill-konvenut bi* **ntiża** *u bi ftihem* mal-konsulent

legali ta' dawk l-oħrajn. Hu sata, bla ma jikkommetti ruħu vis-a-vis il-konvenut, jistenna li l-proposti jiġu formalizzati biex imbagħad jikkunsidrahom. Di fatti wara li l-minuta tlestiet diversi mill-partijiet ma għoġbithomx u t-transazzjoni, ma seħħitx.

Wara li l-kawża "Fleri vs. Portelli" spiċċat, il-konvenut jgħid li darba kellem lill-attur u semmielu il-kont ta' l-onorarju u spejjeż dovuti lilu u l-attur qallu "Naf li għadek ma tħallastx: jiena ma għandi l-ebda oġġezzjoni li nħallsek biss ġibli l-fiat mingħand l-avukat tiegħi." L-attur innega li sar dan id-diskors jew li tkellem mal-konvenut. Pero ankorke dak id-diskors sar, ma jirriżultax illi f'dik l-okkażżjoni kien jidher illi l-konvenut kien qed jippretendi mingħand l-attur il-ħlas ta' l-ammont kollu, pjuttost milli biss ta' sehmu. U fi kwalunkwe każ l-adesjoni ta' l-attur ġiet magħmula subordinata għall-parir ta' l-avukat tiegħu ċioe fi kliem ieħor, evidentement, jekk kien legalment obbligat: u kwindi l-kwistjoni tibqa' esattament fejn kienet.

Għalhekk din il-Qorti m'hiex soddisfatta illi l-attur kien obbligat għall-ħlas. Is-solidarjeta kontemplata mill-art. 82 tal-Kap. 92 għandha raġonevolment titqies limitata bejn il-partijiet li jkunu taw l-inkarigu lin-Nutar u fil-każ preżenti din il-Qorti, kif intqal mhux soddisfatta li l-attur kien wieħed minn dawk li taw l-inkariku lill-konvenut.

Għal dawn il-motivi din il-Qorti tilqa l-appell ta' l-attur, tirrevoka s-sentenza appellata, u tilqa t-talbiet ta' l-istess attur billi tirrevoka l-eżekuzzjoni tal-mandat ta' qbid, imsemmi fiċ-ċitazzjoni, u konsegwentement tawtorizza lill-attur li jisbanka u jieħu lura l-ammont depositat in esekuzzjoni ta' dak il-mandat.

L-ispejjeż iħallashom il-konvenut.